

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SLUŽBENOJ UPOTREBI JEZIKA I PISAMA

Član 1.

U Zakonu o službenoj upotrebi jezika i pisama („Službeni glasnik RS”, br. 45/91, 53/93 - dr. zakon, 67/93 - dr. zakon, 48/94 - dr. zakon, 101/05 - dr. zakon i 30/10), u članu 11. u stavu 2. posle reči: „stanovništva” dodaju se zapeta i reči: „najkasnije u roku od 90 dana od dana utvrđivanja zakonom propisanih uslova”.

Posle stava 4. dodaju se novi st. 5. i 6. koji glase:

„U naseljenim mestima u jedinicama lokalne samouprave, čija je teritorija određena u skladu sa zakonom kojim se uređuje teritorijalna organizacija Republike Srbije, u kojima procenat pripadnika određene nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika na teritoriji naseljenog mesta dostiže 15% prema rezultatima poslednjeg popisa stanovništva imena organa koji vrše javna ovlašćenja, nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisuju se i na jeziku dotične nacionalne manjine, prema njenoj tradiciji i pravopisu, i u slučaju da jezik te nacionalne manjine nije u službenoj upotrebi na teritoriji jedinice lokalne samouprave, u skladu sa stavom 2. ovog člana.

Skupština jedinice lokalne samouprave utvrdiće statutom naseljena mesta iz stava 5. ovog člana, imajući u vidu tradicionalnu naseljenost pripadnika nacionalne manjine i prethodno pribavljeno mišljenje nacionalnog saveta nacionalne manjine.”

Dosadašnji st. od 5. do 8. postaju st. od 7. do 10.

U dosadašnjem stavu 6. koji postaje stav 8. reči: „posebnim zakonom” zamenjuju se rečima: „zakonom koji se uređuje zaštita prava i sloboda nacionalnih manjina”.

Posle stava 10. dodaju se st. 11. i 12. koji glase:

„Narodni poslanik koji pripada nacionalnoj manjini čiji broj u ukupnom stanovništvu Republike Srbije dostiže najmanje 2% prema poslednjem popisu stanovništva ima pravo da se obraća Narodnoj skupštini na svom jeziku.

Narodna skupština obezbediće uslove za ostvarivanje prava iz stava 11. ovog člana i svojim aktom bliže će urediti način ostvarivanja ovog prava.”

Član 2.

Čl. 23. i 26. brišu se.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje predloženog zakona sadržan je u odredbama člana 10. Ustava Republike Srbije, kojima je utvrđeno da su u Republici Srbiji u službenoj upotrebi srpski jezik i ćirilčko pismo (stav 1.), a da se službena upotreba drugih jezika i pisama uređuje zakonom, na osnovu Ustava (stav 2.).

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA I OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA

Osnovni razlog za donošenje predloženog zakona sadržan je u tome što je potrebno izvršiti zakonsku implementaciju mera predviđenih Akcionom planom za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, koji je usvojila Vlada početkom 2016. godine i koji predstavlja jedan od strateških političkih dokumenata u procesu pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, kada je u pitanju položaj, zaštita i ostvarivanje prava i sloboda nacionalnih manjina. Kako se većina mera u ovoj oblasti realizuje donošenjem Zakona izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, ovaj zakon zapravo samo preuzima određena rešenja koja će se nalaziti i u tom zakonu, da bi se obezbedila konzistentnost i jedinstvo pravnog poretka i međusobna usaglašenost ova dva zakona. Novim st. 5. i 6. člana 11. (član 1. Predloga zakona) predviđa se da se u naseljenim mestima u jedinicama lokalne samouprave, čija je teritorija određena u skladu sa zakonom kojim se uređuje teritorijalna organizacija Republike Srbije, u kojima procenat pripadnika određene nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika na teritoriji naseljenog mesta dostiže 15% prema rezultatima poslednjeg popisa stanovništva imena organa koji vrše javna ovlašćenja, nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisuju se i na jeziku dotične nacionalne manjine, prema njenoj tradiciji i pravopisu, i u slučaju da jezik te nacionalne manjine nije u službenoj upotrebi na teritoriji jedinice lokalne samouprave u skladu sa stavom 2. ovog člana (stav 5.), kao i da skupština jedinice lokalne samouprave utvrđuje statutom naseljena mesta iz stava 5. ovog člana imajući u vidu tradicionalnu naseljenost pripadnika nacionalne manjine i prethodno pribavljeno mišljenje nacionalnog saveta nacionalne manjine (stav 6.). Posebno je važno naglasiti da se predložene odredbe odnose samo na ispisivanje toponima u naseljenim mestima u kojima su za to ispunjeni zakonski uslovi, što ne obuhvata ostale aspekte službene upotrebe i pisma iz važećeg stava 3. člana 11. Zakona.

Odredbama novih st. 10. i 11. člana 11 (član 1. Predloga zakona) predviđa se da narodni poslanik koji pripada nacionalnoj manjini čiji broj u ukupnom stanovništvu Republike Srbije dostiže najmanje 2% prema poslednjem popisu stanovništva ima pravo da se obraća Narodnoj skupštini na svom jeziku (stav 10.), kao i da će Narodna skupština obezbediti uslove za ostvarivanje prava iz stava 10. ovog člana i svojim aktom bliže urediti način ostvarivanja ovog prava (stav 11.) Važeće zakonsko rešenje iz Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, koji je prvobitno donet kao tzv. „krovni“ propis savezne države u ovoj oblasti, bilo je usmereno na bivšu Saveznu skupštinu bivše savezne države, a kako je Republika Srbija pravni sledbenik Savezne Republike Jugoslavije, odnosno i državne zajednice Srbija i Crna Gora, do sada važeća norma se upodobljava postojećem državnim uređenju i Ustavom utvrđenoj organizaciji vlasti, pa se ovo pravo vezuje, odnosno ostvaruje u Narodnoj skupštini jer je i Narodna skupština pravni sledbenik bivše Savezne skupštine bivše savezne države, pa se i prava konstituisana zakonom koja su se imala ostvarivati pred saveznim organima vlasti, sada ostvaruju pred republičkim organima vlasti koji su preuzeli nadležnosti bivših saveznih organa, a to je u ovom slučaju Narodna skupština.

Obaveza uređivanja pitanja objavljivanja propisa na jezicima nacionalnih manjina proizlazi iz Zakona o ratifikaciji Evropske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima („Službeni list SCG - Međunarodni ugovori”, broj 18/05). Konvencijom Saveta Evrope o regionalnim i manjinskim jezicima predviđeno je da zemlje članice preuzimaju obavezu da se na regionalnim ili manjinskim jezicima nađu najznačajniji nacionalni zakonodavni tekstovi, a posebno oni koji se tiču lica koja koriste ove jezike, osim ako do njih nisu došli na drugi način (član 9. stav 3. Konvencije). Pored toga, Konvencijom je predviđena i obaveza da regionalne i lokalne vlasti objavljuju svoja zvanična dokumenta na odgovarajućim regionalnim ili manjinskim jezicima (član 10. stav 2. tač. c) i d) Konvencije). U tom smislu, u tekstu zakona se vrši preciziranje da se ta pitanja uređuju Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina (izmena dosadašnjeg stava 5. koji postaje stav 6. člana 11. - član 1. Predloga zakona).

Kao što je već rečeno, određeni odnosi su uređeni na isti način i u ovom zakonu i u Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina. Kako Predlog zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina sadrži znatno pooštrene novčane kazne za privredne prestupe i prekršaje koji se propisuju tim zakonom, a da bi se izbeglo dupliranje sankcionisanja za iste privredne prestupe i prekršaje, predlaže se stavljanje van snage do sada važećih čl. 23. i 26. Zakona o službenoj upotrebi jezika i pisama. Dopunom stava 2. važećeg člana 11. Zakona precizira se rok u kome je jedinica lokalne samouprave u obavezi da statut uskladi sa poslednjim popisom stanovništva, u smislu uvođenja jezika i pisama nacionalne manjine u službenu upotrebu (član 1. Predloga zakona).

III. FINANSIJSKA SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

PREGLED ODREDBA KOJE SE MENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Član 11.

Na teritoriji jedinice lokalne samouprave gde tradicionalno žive pripadnici nacionalnih manjina, njihov jezik i pismo može biti u ravnopravnoj službenoj upotrebi.

Jedinica lokalne samouprave će obavezno svojim statutom uvesti u ravnopravnu službenu upotrebu jezik i pismo nacionalne manjine ukoliko procenat pripadnika te nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika na njenoj teritoriji dostiže 15% prema rezultatima poslednjeg popisa stanovništva, NAJKASNIJE U ROKU OD 90 DANA OD DANA UTVRĐIVANJA ZAKONOM PROPISANIH USLOVA.

Službena upotreba jezika nacionalnih manjina iz stava 1. ovog člana podrazumeva naročito: korišćenje jezika nacionalnih manjina u upravnom i sudskom postupku i vođenje upravnog postupka i sudskog postupka na jeziku nacionalne manjine; upotrebu jezika nacionalne manjine u komunikaciji organa sa javnim ovlašćenjima sa građanima; izdavanje javnih isprava i vođenje službenih evidencija i zbirki ličnih podataka na jezicima nacionalnih manjina i prihvatanje tih isprava na tim jezicima kao punovažnih; upotrebu jezika nacionalnih manjina na glasačkim listićima i biračkom materijalu; upotrebu jezika nacionalnih manjina u radu predstavničkih tela.

Na teritorijama iz stava 2. ovog člana, imena organa koji vrše javna ovlašćenja, nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisuju se i na jeziku dotične nacionalne manjine, prema njenoj tradiciji i pravopisu.

U NASELJENIM MESTIMA U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE, ČIJA JE TERITORIJA ODREĐENA U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE TERITORIJALNA ORGANIZACIJA REPUBLIKE SRBIJE, U KOJIMA PROCENAT PRIPADNIKA ODREĐENE NACIONALNE MANJINE U UKUPNOM BROJU STANOVNIKA NA TERITORIJI NASELJENOG MESTA DOSTIŽE 15% PREMA REZULTATIMA POSLEDNJEG POPISA STANOVNIŠTVA IMENA ORGANA KOJI VRŠE JAVNA OVLAŠĆENJA, NAZIVI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE, NASELJENIH MESTA, TRGOVA I ULICA I DRUGI TOPONIMI ISPISUJU SE I NA JEZIKU DOTIČNE NACIONALNE MANJINE, PREMA NJENOJ TRADICIJI I PRAVOPISU, I U SLUČAJU DA JEZIK TE NACIONALNE MANJINE NIJE U SLUŽBENOJ UPOTREBI NA TERITORIJI JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE U SKLADU SA STAVOM 2. OVOG ČLANA.

SKUPŠTINA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE UTVRDIĆE STATUTOM NASELJENA MESTA IZ STAVA 5. OVOG ČLANA IMAJUĆI U VIDU TRADICIONALNU NASELJENOST PRIPADNIKA NACIONALNE MANJINE I PRETHODNO PRIBAVLJENO MIŠLJENJE NACIONALNOG SAVETA NACIONALNE MANJINE.

Jezici nacionalnih manjina koji su u službenoj upotrebi u radu organa autonomne pokrajine utvrđuju se njenim statutom.

Zakoni i propisi se objavljuju i na jezicima nacionalnih manjina, u skladu sa ~~posebnim zakonom~~ ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE ZAŠTITA PRAVA I SLOBODA NACIONALNIH MANJINA.

Pripadnici nacionalnih manjina čiji broj u ukupnom stanovništvu Republike Srbije dostiže najmanje 2% prema poslednjem popisu stanovništva mogu se obratiti republičkim organima na svom jeziku i imaju pravo da dobiju odgovor na tom jeziku.

Pripadnici nacionalnih manjina čiji broj u ukupnom stanovništvu Republike Srbije ne dostiže 2% prema poslednjem popisu stanovništva mogu se obratiti republičkim organima na svom jeziku i imaju pravo da dobiju odgovor na tom jeziku preko jedinice lokalne samouprave u kojoj je jezik te nacionalne manjine u službenoj

upotrebi, pri čemu jedinica lokalne samouprave obezbeđuje prevođenje i snosi troškove prevođenja dopisa upućenog republičkom organu i odgovora tog organa.

NARODNI POSLANIK KOJI PRIPADA NACIONALNOJ MANJINI ČIJI BROJ U UKUPNOM STANOVNIŠTVU REPUBLIKE SRBIJE DOSTIŽE NAJMANJE 2% PREMA POSLEDNJEM POPISU STANOVNIŠTVA IMA PRAVO DA SE OBRAĆA NARODNOJ SKUPŠTINI NA SVOM JEZIKU.

NARODNA SKUPŠTINA OBEZBEDIĆE USLOVE ZA OSTVARIVANJE PRAVA IZ STAVA 11. OVOG ČLANA I SVOJIM AKTOM BLIŽE ĆE UREDITI NAČIN OSTVARIVANJA OVOG PRAVA.

~~Član 23.~~

~~Novčanom kaznom od 20.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup organizacija ovlašćena za postavljanje saobraćajnih znakova i naziva mesta koja postupi suprotno članu 19. ovog zakona.~~

~~Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organizaciji iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 4.000 do 70.000 dinara.~~

~~Član 26.~~

~~Novčanom kaznom od 1.000 do 25.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu, odnosno organizaciji koja vrši javna ovlašćenja ako naziv organa odnosno organizacije ispiše suprotno odredbama člana 19. ovog zakona.~~

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave

2. Naziv propisa

**PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SLUŽBENOJ
UPOTREBI JEZIKA I PISAMA**

DRAFT LAW ON OFFICIAL USE OF LANGUAGES AND SCRIPTS

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum) :

/

- a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa**
- b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma**
- v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma**
- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma**
- d) Veza sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju**

/

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

- a) Navođenje primarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima**
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima**
- v) Navođenje ostalih izvora prava EU i usklađenst sa njima**
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost**
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije**

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim

propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojim je potrebno obezbediti usklađenost predmetnog propisa.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

NE

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

NE